

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 277. Conjuges facto divortio an & quid sit & quotuplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

altrinxit, quamvis conjux consentiens in Adulterium alterius non possit actionem vel querelam instituere super illata sibi injuria à conjuge, quia scienti & consentienti non fit injuria, neque dolus, *reg. jur. 27. in 6. ita Pirh. h. t. n. 1.*

2. Resp. Secundò: Adulterium propriè tale duplex est, aliud simplex, dum solutus cum conjugata, vel conjugatus cum soluta carnaliter miscetur, *Can. cum ergo. & c. cum illa. 32. q. 5. Can. non mœchaberis. 32. q. 6.* quamvis jus civile Adulterium conjugati cum soluta pro Adulterio minùs propriè habeat, neque ex parte viri, neque ex parte mulieris, & ideo minùs puniat, *Clar. L. 5. §. Adulterium. n. 2. cum Caccialupo in rep. L. si quis illustris. c. ad Officia. n. 58.* dicens, esse communem, quamvis addant, quòd uxoratus eo casu puniri possit penà stupri, & quòd talis coitus appelletur stuprum, *Arg. L. 1. c. de Adulterio. idem tenent Carpz. pr. crim. 9. 61. n. 54. & alii civilistæ.* Aliud est duplex, seu bilaterale, dum maritus cum uxore aliena, vel uxor cum marito alieno carnaliter miscetur, ita *Sylv. l. c. Azor. l. c. n. 2. Pirh. h. t. n. 2. Clar. L. 5. §. Adulterium,* quia uterque violat thorum proprium & alienum.

Quæst. 277. Conjuges factò divortio, an & quando committant adulterium?

Resp. Non tantùm divortio factò proprià auctoritate seu illegitimè, v. g. marito malitiosè deserente uxorem, & hac contrahente nuptias vel rem habente cum alio, committitur adhuc Adulterium, non quia factum non est legitimum, id est, de sententia Judicis, divortium, & hinc matrimonium solutum non est, ut volunt *Carpz. l. c. q. 58. n. 32. Lauterb. in ff. L. 48. tit. 5. §. 8.* aliisque Acatolicis, nisi hoc falso fundamento, quòd matrimonium cognitâ causâ, latâque legitimè sententiâ divortii solvatur. Verùm etiam latâ illâ sententiâ concumbentes cum non-conjuge etiam soluto; quia matrimonium prius subsistit, nullâ potestate humanâ dissolubile.

Quæst. 278. An & quando committatur Adulterium cum sponsa alterius?

Resp. Certum est, committi Adulterium propriè tale cum alterius sponsa de præsentis, etsi necdum cognita à viro suo, cum sponsalia de præsentis verum constituant matrimonium, etiam ante consummationem illius; nuptias enim non concubitus, sed consensus facit, *L. nuptias. ff. de reg. jur. Gl. in c. discretionem de eo, qui cognov. consang. v. reatum. Clar. L. 5. §. adulterium. n. 9. Pirh. h. t. n. 3. & alii communiter.* Secus est, seu non committitur Adulterium à soluto cum alterius sponsa de futuro, quia Adulterium propriè in nuptias committitur, ut dicitur *L. inter §. 1. ff. ad Leg. Jul. de adulter.* Estque adulterium violatio thori conjugalis alieni; per concubitus autem cum sponsa aliena de futuro non violatur thorus alienus, cum sponsus de futuro non habeat jus accedendi sponsam ante consensum conjugalem mutuum expressum aut tacitum, adeoque thorus sponsi non violatur, ac ita cum probabiliore & communiore T. T. & Canonistar. contra *Gl. in c. quemadmodum de jurejur. v. sponsam. & Abb. in c. discretionem de eo, qui cognov. consang. sentiunt Covar. p. 1. de sponsal. c. 1. n. 7. Zaf. in comment. ff. ad Leg. Jul. de Adult. num. 6. Clar. l. c. Sanch. L. 1. de Matr. d. 2. num. 8. Pirh. n. 3. Wiestn. h. t. n. 39.* His non obstante, *L. si uxor. §. divi. ff. ad Leg. Jul. de Adult.* dum ibi dicitur:

Etiam in sponso hoc idem vindicandum, quia nec spem matrimonii violare permittitur; in qua lege se fundant Civilistæ non facientes discrimen inter sponsalia de futuro, & sponsalia de præsentis inter committendum Adulterium cum sponsa alterius, ut videre est apud Lauterb. L. 48. ff. tit. 5. §. 6. nam istiusmodi textus intelligendi de Adulterio non propriè, sed largiùs accepto, pro ut Stuprum comprehendit, ita, ut licet sponso, utpote ex sponsalibus & fide mutuò data, de contrahendo matrimonio habenti jus ad sponsam ab alio interim non violandam, propter irrogatam sibi gravem injuriam, per talem cum sponsa concubitus competat vera actio, *L. etiam. §. sponsam quoque. ff. de injuria.* non potest tamen intentare jure mariti, sed sponsi, nec vindicare concubitus illum ut Adulterium, sed ut fornicationem & stuprum, ita *Covar. l. c. c. 9. Zaf. Pirh. h. t.*

Quæst. 279. Quinam & quo ordine admittantur ad accusationem Adulterii?

1. **R**esp. Primò in genere: Facultas accusandi in causa Adulterii jure veteri permissa omnibus, quòd postea correctum, ut illi tantùm accusare possint, quibus specialiter concessum. *L. 30. c. b. 1.*

2. Resp. Secundò in specie: Personæ admittuntur *L. 30. ad accusandum non simul, sed ordine servato accusare possunt.* Sic ante omnes etiam ante patrem adulteræ admittendus ad accusandum maritus, juxta *L. ex lege. §. si simul. ff. ad Leg. Jul. de Adult.* ubi & ratio additur his verbis: *Nam & propensiore ira, & majore dolore executurum eum accusationem, credendum est;* quod ipsum procedit, etiam si pater prævenit maritum in accusando filiam adulteram, modò maritus non fuerit negligens in instituenda accusatione, vel, ut dicitur *L. 3. ff. eod. nisi pater maritum infamem arguat, aut doceat coludere magis cum uxore, quam ex animo accusare.* Secundò post maritum nolentem accusare, vel desistentem ab accusando admittitur pater mulieris, juxta *L. 2. c. 3. ff. ad Leg. Jul. de Adult.* Post patrem admittuntur reliqui cognati, puta fratres, patruus, avunculus adulteræ, & alii, quos verus dolor ob crimen admissum ad accusandum impellit, *L. quamvis. c. ad Leg. Jul. de Adult.* deficientibus vero, vel cessantibus aut negligentibus propinquis admittuntur quoque extranei, *L. maritus. §. Lex Julia. & L. 1. c. ad Leg. Jul. de Adult.* juncta *L. palam. §. Senatus. ff. de ritu nupt.* quin & cum Adulterium inter crimina publica numeretur, *L. 1. ff. de publ. judic. & §. item Lex Inst. eod.* admittitur quilibet de populo, modò sit mas & major 25. annis, *cit. L. palam. & L. maritus. Welenbec. in parat. ff. eod. n. 10. Harprecht. inst. de publ. jud. §. item Lex Julia. n. 38.* apud *Pirh. h. t. n. 5.* De cætero, tamen aliàs minor 25. annis accusare non possit, ad suum tamen, si velit, matrimonium vindicandum admitti debet, *cit. L. si maritus.* cum auctoritate tamen tutoris, *L. Clarum. c. de auctor. præst. Gl. in cit. §. Lex Julia. v. audietur.* Sed et si maritus sit adhuc filius familias, accusare potest uxorem de Adulterio, perinde ac si sui juris esset, etiam invito patre, *L. inter. §. filius familias. ff. h. t. Pirh. l. c.*

Quæst. 280. An quoque & qualiter Adulterium mariti accusare possit uxor?

Resp. Possit quoque uxorem accusare adulterium mariti civiliter, puta in ordine ad divortium, repetendam dotem, & acquirendam donationem propter